

РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ КАТЕГОРІЇ ОЦІНКИ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

Баранова С.В., к.філол.н., доц.

Ткаченко С., студ. ПР-42

Коли йдеться про оцінку, то в “картині світу” головним стає людський фактор. Значення оцінки різко зростає, коли вона стосується світу людини або подій, що пов’язані з людиною. При цьому оцінного змісту набувають і слова, які самі по собі не містять оцінку. В повсякденному житті люди часто використовують оцінні словосполучення, щоб прокоментувати якусь подію, оцінити вигляд людини чи її вчинок.

Оцінка більш, ніж яке-небудь інше значення залежить від мовця (суб’єкта). Зв’язок оцінного значення з автором мовлення багатогранний. Оцінка виражає особисті думки і смаки мовця, а вони різні у різних людей. У внутрішньому світі людини оцінка відповідає поглядам і почуттям, бажанням і потребам, обов’язку і цілеспрямованій волі. Це створює її конфліктність: оцінка, породжена бажанням, відмінна від оцінки, що впливає з обов’язку, і від оцінки, викликаной нестатком.

Породження оцінного висловлювання зумовлено тим, що в процесі комунікації у людини виникає потреба передати своє відношення до оточуючої дійсності, яке, природно, не може бути нейтральним. Завжди підлягали осміянню вади людини (дурість, жадібність, хитрість, зазнайство, пияцтво і багато інших), тобто висміювалися усі людські пороки. І, навпаки, такі позитивні якості, як сміливість, доброта, сила та інші уславлялись народом. Віками люди прославляли добродієність.

Особливістю оцінки в природній мові є асиметрія між позитивними та негативними знаками *good/bad*, *добре/погано*. Оцінка *good/добре* може означати як відповідність нормі, так і перевищення її, тоді як оцінка *bad/погано* завжди означає відхилення від норми.

Слова-оцінки реалізуються різними морфологічними категоріями: прикметниками, прислівниками, іменниками і дієсловами. Домінуючим значенням при цьому є вираження позитивного чи негативного ставлення до означуваного даним словом (у випадку іменника), або до означуваного суб’єкта, з яким

сполучається слово-оцінка, виражене іменником, прислівником або дієсловом.

Для правильного розуміння оцінювального висловлювання людям необхідно враховувати ситуацію при якій це було сказано, обставини, які породили дане висловлювання та контекст, в якому вжите висловлювання. Адже, вирване з контексту, слово чи висловлювання може мати зовсім протилежне значення.

До фонетичних маркерів оцінки: подовження наголошених голосних і приголосних, зміна якості звуку, емотивно-просодичне оформлення висловлювань. Емотивні висловлювання завжди інтонаційно позначені темпом, зниженням або підвищенням ГУЧНОСТІ, появою пауз, стиків, ритмів, наголосом, тембром, модуляцією тону.

Піднесена та облеслива лексика в емотивних контекстах не обов'язково виражає позитивну оцінку, вона може виражати й несхвалення: сарказм, іронію, зневагу. Щоб правильно зрозуміти те, що хотів сказати автор висловлювання, потрібно враховувати ситуативність.

В оцінювальних висловлюваннях широко використовуються різноманітні стилістичні прийоми: **метафори** (*be living on the edge of a volcano*- жити як на вулкані), **порівняння** (дівчинонька така гарна, як зіронька), **оксиморон** (*Вас я боюся, ви, трупи живії, мрії наших спільних, любові, надій, вас я боюся – ви, зрадники-друзі...*, *horribly beautiful, worst friend*), **епітети** (*гори найсвятії, careful attention, світе вольний, несповитий*).

Категорія оцінки широко використовується в рекламних текстах. Вона є одним із базових компонентів, котрі забезпечують смислову цілісність і зв'язність РТ, а також вирішення ним комунікативного завдання та реалізацію функціонального призначення в ситуації рекламного спілкування.

Людська діяльність не мислиться без суспільства, в якому мовна особистість, що є суб'єктом або об'єктом оцінки, існує, і, зрештою, оцінка зумовлюється стереотипами, у тому числі гендерними, отже гендерний параметр мовної особистості помітно впливає на сприйняття нею ціннісної картини світу.

Категорія оцінки досить широко задіяна в компліментах, як вираження позитивного значення, та ревнощах, як вираження негативного.